

● **Совєти в Авєстрії** вирішили, починаючи від 5-го серпня, оплачувати самі кошти своєї окупаци. Те саме американці роблять вже від липня 1947-го року, отже москалям треба буде надумуватися аж шість років, щоб обмежити свою винищувальну політику з Авєстрії.

● **Мир з Авєстрією** — дїстят трошки кращі вигляди, коли у зв'язку з нїкотю західні альянти до Москви з 11-го червня з липня ц. р. Совєти погодилися продовжувати перервати 4 роки тому переговори під умовою, що західні альянти зречуться своєї сепаратної, «короткої» умови з Авєстрією.

● **Індія проти расового переслідування** — заявля індійський прем'єр Нєру в зв'язку з перманентною кризою у Південно-Африканському Союзі, де прем'єр Малін хоче перевести законом право уряду нїкреслювати кольорових автохтонів із «білого» списку управлених виборців. Це було б —

каже Нєру — образою для кожного з 360 мільйонів індївцїв.

● **Північно-корейський прем'єр Кім Іль Сунг** (комуніст) висловив подяку Малєнкову за «величезну і безкорисливу підтримку та допомогу» Совєтському Союзу у «кривавій війні» що її спровокували американські імперіалїсти, виступивши проти корейського народу."

● **Одніє червоноарїєць вїдїв до західного Берліну**, замїняючи місцє поміж американськими фїльмовцями, що вкривають фїльм на тему втечі червоної армії на Захід. Після переслухання його нїмєцькою і британською поліцією, британці надали йому право азилу.

● **Булоко Черненко**, комуністичний прем'єр Болгарії і найбільший тамошний потентат, їдї прийшов на зміну Дмитрієву і також генеральним секретарєм комуністичної партії Болгарії попав в неласку і має втратити своє становище. Так твердять югославська (теж комуністична) прєса.

СВОВОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незаказані матеріали.

Адреса: "СВОВОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НОВИЙ ПЕРЕСЕЛЕНЧИЙ ЗАКОН

Обидві палати Конгресу З'єдинених Держав, Палата Репрезентантів і Сенат, ухвалили в половині цього тижня новий закон, на підставі якого ця країна прийме впродовж найближчих трьох років і вісьмох місяців понад 200,000 нових переселенців з Європи. Ухвалений закон має не тільки величезну важливість для двох соток тисяч бездомних людей в Європі, але й величезне моральне значення для провідного становища З'єдинених Держав у світі.

Сам законопроект мусить бути ще узгоджений окремою спільною сенатсько-палатною комісією. Справа в тому, що Палата Репрезентантів ухвалила, щоб з цього закону скористало 217,000 тисяч європейських переселенців, а Сенат зменшив ту кількість до 209,000. В обидвох ухвалах є ще деякі інші розбіжності й суперечності, але вони легко зможуть бути узгоджені й це мало вже статися, бо закон має бути переданий вже в п'ятницю на підпис президенту Айзенгаверу.

Ухвалений Сенатом закон, крім цілої низки еміграційних формальностей, передбачає допущення до З'єдинених Держав, поза звичайними імміграційними квотами, такі категорії європейських переселенців: 92,000 втікачів з-поза залізної застави, що перебувають в Німеччині й Австрії, в тому числі німецьких втікачів із совєтської зони; 10,000 втікачів з-поза залізної застави, які перебувають в інших країнах Атлантичного півострову; 62,000 італійців; 17,000 греків; 17,000 голландців; 2,000 китайців; 4,000 євреїв. Крім того, закон дозволяє залишитися на постійний побут в З'єдинених Державах 5 тисячам тих скитальців, які перебувають в цій країні тимчасово.

За ухвалу цього закону зведено в Конгресі, в обидвох палатах, справжню словесну "битву". Законопроект був запропонований урядом і окремо підтриманий президентом Айзенгавером, який кілька днів тому поставив його на список "нагальних справ", що їх повинні погодити Конгрес на теперішній сесії. Законопроект мав широкую підтримку і з боку публічної думки, в мобілізації якої на користь закону взяли активну участь не тільки центральні репрезентації — Американський Конгресовий Комітет і З'єдинений Український Американський Допомоговий Комітет. Проти закону виступали головні члени Американського Легіону, а опозицію в Сенаті очолював сенатор Пат МакКаррен, демократ з Невади, та республіканські сенатори Вільям Е. Дженнер з Індіани і Герман Велкер з Айдахо. Найбільшими оборонителями законопроекту були сенатори: Артур В. Ваткінс, республіканець з Юти; Вільям Ноланд з Каліфорнії, двоюрідний брат республіканської більшовицької більшовицької і Сенат з Нью-Йорка, і Сенат з Нью-Йорка та багато інших. Вислід голосування в Сенаті був такий: на користь закону — 38 республіканців і 24 демократи, а проти закону — 8 республіканців і 22 демократи. Два сенатори були неприязні. Сенат величезною більшістю голосів відкинув низку доповнень і "поправок" опозиції, включно з домаганням відмовити новим переселенцям права користуватися соціальним забезпеченням чи старечою пенсією. Натомість прийнято доповнення, що один новий переселенець не може бути "спонсором" другого.

Згідно з інформаціями З'єдиненого Конгресу, з нового закону зможе скористатися кілька тисяч українських втікачів і залишків в Європі, якщо, очевидно, наш загальний включиться в нову переселенчу акцію і запевнить З'єдиненій Комітетові відповідну моральну, правну і матеріальну підтримку. Відповідна акція в тій справі мала б початися вже в найближчому часі.

Ухвалу закону в Конгресі американська публічна думка вважала за велику перемогу президента Айзенгавера та його республіканської адміністрації. Фактично, переведення того закону вважається за найбільшу перемогу уряду впродовж теперішньої сесії Конгресу. Це твердження можна поширити й на ухвалу закону можна назвати черговим осягом Америки та її волелюбних принципів. Важливість цього закону далеко перевищує саме тільки допущення до З'єдинених Держав двох соток бездомних та переселюваних, які цілком певно стануть не тільки людяними громадянами своєї нової Батьківщини, але й дадуть великий вклад в її всебічний розвиток, як його вже дали й дають ті, що їх прийняла Америка досі. Важливість нового переселенського закону головно в тому, що він є далішим практичним підтвердженням живучості найкращих американських традицій, з живим запереченням усіх брехань совєтської пропаганди, скріплює старі і збуджує нові надії всіх знедолених, гнаних і переслідуваних на краще майбутнє.

Щоб не малів наш рід...

Від переселення дітистів у вересні 1952 р. до минулого тижня українські часописи зареєстрували, в формі відомості або різних подок, велику кількість випадків смерті серед української спільноти. Статистика міста Нью-Йорк виявила зменшення кількості народжень за рік 1952 в порівнянні з попереднім роком, не зважаючи на те, що саме в цьому місті осіло найбільше число новоприбулих іммігрантів. Очевидно, що не маючи способу ствердити, наскільки в тому числі було більше чи менше народин в українських родинках. Однак, на підставі побіжних спостережень, можна думати, що новоприбулі українські подружжя не відзначаються помітним збільшенням числа народин. Отже, як з померлих оповісток, так і з урядової статистики одного міста можна зробити висновок, що наша спільнота не запобігала природного приросту. Навпаки, передбачує зменшення. Це може стосуватися не тільки до Нью-Йорку, а й до інших околиць.

Серед старого роду американців чуті було давніші остроту: "Не палити свічки з обох кінців" на адресу таких осіб, які безоглядно віддавали ідеї здобування мастків, щоб перейти у стан спочинку в розмірному молодому віці. Однак, тому, що не завжди можна передбачити, коли хто помре, така запобіжна практика часто призводила до передчасної смерті людини, поки вона ще встигала досягти наміченої цілі. У нашому випадку обидва кінці свічки згоряють автоматично: через вимирання старої генерації і через замалий природний приріст молоді.

Про вимирання старших осіб, що прибули зі скитальцями, говориться і пишеться доволі часто, хоч замало місця присвячується ствердженню причин цього явища. Звичайно приписується це виснаженню поодиноких осіб під час скитальцтва та недостатці відповідних харчів в минулому. В деяких випадках амірають нові іммігранти з перемовою в праці, до якої вони не були призначені. Дуже рідко аналізують про клімат, як про причину катастрофи, а вже майже цілком не згадують про невідповідний харч чи там дістувати новоприбулих людей або невідповідний використання вигод, які дає американська життява стопа. Коли згадати коментарі з "Нових американців", що харчі в Новому Світі містять забагато цукру, товсту чи крохмалю, і вже тому треба вважати на дістувати вони просто обурюються, кажучи, що мусять "відбити собі" часи недавнього минулого, коли не мали відповідних харчових вітамінів. Коли до того додати переконання деяких осіб, що на кожну недугу є готовий лік, то не важко зрозуміти, чому така велика кількість старших осіб приспівають свій кінець саме в хвилині, коли починають здійснювати план життя в новій країні. Серед них є цілі одиниці, що надаються до проводу в ширшій або вузькій громаді.

Другий, "кінець свічки" — це недостатка народин у молодого подружжя.

У багатьох випадках молоді подружжя просто не знає, яка цьому причина. У щоденнику "Н. Н. Геральд Трибуна" з 24 липня, в рубриці "Новини в медицині", Волтер К. Алварес, смеритований медичний дорядник з славної клініки Майо, обговорює цю справу на підставі власного досвіду. Він твердить, що неплідні подружжя пари потребують перевірки медичних спеціалістів. Цю справу, він каже, дискутувало кілька тижнів тому на конгресі плодючості в Нью-Йорку, де лікарі ствердили, що молоді жінки звичайно турбуються неплідністю цюно тоді, коли стається їм мертвий порід. Це помилює, каже Алварес, бо молоді подружжя повинні завчасу засягнути лікарської поради.

У журналі "Рідерс Дайджест" за серпень 1953 рік вміщена стаття Лой Маттоса

Юрко Степанів

Чи можливий бунт в совєтській армії?

Над цим питанням працюють не тільки еміграційні політики, а, безперечно, і державні мужи та військові фахівці західних країн, яким безпосередньо чи посередньо загрожують агресія совєтської імперії.

Недавно прочитали ми в російському журналі "Свобода" статтю на цю тему найновішого втікача з совєтської армії, якогось Масва, який твердить, що совєтська армія настраєна антикомуністично і що совєтський уряд боїться, щоб якийсь досі незнаний вояк, підстаршина чи старшина не крикнув своїм товаришам: "Годі далі терпіти!" В той день, — говорить Масва, — відкривається нова сторінка в історії.

Про цю нову сторінку ми й хочемо говорити.

Усі, хто доводив можливість бунту в совєтській армії, спиралися на історичні досвід минулого, а як найважливіший аргумент наводили повстання денікінців у минулому столітті, коли група офіцерів російської армії, яка під час війни з Наполеоном побувала і побачила різні контрасти між цивільною Заходом і Росією, організувала змову проти царського уряду. Тепер, ніби, повторюється історична аналогія: совєтські вояки, що побували на Заході, побачили контрасти між Заходом та сатаністичним совєтським режимом і ось вони, мовляв, можуть повстати проти москвинського більшовизму.

Думамось, що така аналогія аж ніяк не може бути прикладом для ствердження можливості бунту в совєтській армії, бо царська армія дуже мало спільного мала з сучасною совєтською. Царська армія складалася переважно з неписьменних селян, яким, щоб навчити їх розрізняти праву і ліву сторону, прив'язували на праву руку сіно, на ліву сторону і командували: "На сіно кругом!" "На сіно кругом!" Що ж до офіцерського кадру царської армії, то у переважній більшості

тепер щодо офіцерів. Кадровий совєтський офіцер, що закінчив нормальну військовою школу, ще у школі став членом комуністичної партії, то комсомольцем. Серед офіцерського середнього кадрового складу з не менше як 99% партійців і комсомольців, серед старшого — 80%—85%, а серед вищого — може яких 60%—65%. Та ми добре знаємо, що основний кістяк у війську — це молодший і середній офіцерський склад. — той, який щоденно має безпосередній контакт з солдатами, а молодший командирський склад напевне на 100% комсомольці і партійці.

Отже, найголовніше в совєтській армії, що усуває можливість повстання, це — наявність у війську система шпінювання, підслідкування, терору і провокації, на якій ми й хочемо докладніше зупинитися.

Рій (отделеніс) у совєтському війську це — найменша

Міллера п. з. "Гістероктомія: медична необхідність, чи операційний рахунок", у якій автор звертає увагу, що деякі лікарі доряджують молодим матерям передчасні операції, щоб запобігти дальшим народинам.

Неведені статті — це тільки пригада, що пересічна людина повинна дбайливо пристосувати своє життя до вимог часу і гігієнічних заходів, щоб забезпечити собі й своїй рідні щасливе життя й довголіття. Наші лікарі, що великим числом осіли в ЗДА і практикують в різних місцевостях, повинні присвятити частину свого часу на "патріотичну працю" в напрямі освідомлення загалу про потребу застосувати засади гігієни кожного родиною, щоб покласти підвалини під особисте щастя і уможливити її постійну участь в громадській праці на дошму мету. Провід у цій справі повинно взяти Медичне товариство.

Біломосковська пропаганда серед німців

Білоросійські емігранти активізуються. З поміччю німців-русифілів вони зорганізували недавно в західному секторі Берліну галасливий політичний мітинг, на якому виступали перед німецькою аудиторією з біломосковською імперіалістичною пропагандою.

Вірнійший переклад, справді, відбувся в Петербурзі і Москві, а не в Києві чи Львові... Однак, для кожного, хто хоча б у загальних рисах знає історію революції в Росії і громадянської війни, що прийшла за нею, ясно, що лівня, яка розділяла людей на два табори, проходила не між окремими народами Росії, а між людьми різних національностей, які або сприймали більшовицьку соєтську владу, або противились їй...

Московський імперіаліст Ігор Матросов признає, що більшовицька революція почалася таки в Москві і Петербурзі. І запевняє, що розвивалася вона в однаковій мірі як в Росії, так і в Україні та в Грузії. Але довірливим слухачам-німцям, які навіть у загальних рисах не знають історії революції в Росії, він не говорить про те, що такі з Москвинцями придушували національні революції в Україні і Грузії, на Білорусі і в Казахстані. Що від перших же днів жовтневого перевороту населення Росії-Московщини прийняло більшовицьку владу, як свою народну владу. І йшло на Україну "бити хлібів", бо "на Україну славна жінка — с чим пам'яті і чим піти", як співали вояки армії Муравйова, підступаючи до Києва. Звичайно, не згадує він і про ганебну втечу московських орд з України, коли прихилилось їм натрапляти на повстання українців.

Російські біломосковці роблять добру прислугу соєтській окупаційній владі в Німеччині. Ця бо влада в такому самому сенсі висвітлює німецьким комуністам історію Жовтневої революції.

Слухає отакій собі перекладач німець Ігор Матросова та й думає: "А яка ж, власне, різниця між тобою і тими політкомисарами, що виступають у східному секторі?" Німці не знають, що Ігор Матросов, втікач з-під совєтської влади, хоча такої самої Російської імперії, яку створили більшовики, а може ще й більшої. Цілою... без більшовиків. Тобто він, Ігор Матросов і з ним інші матросови та курносиків, сиділи в Кремлі, а малосковик з молотом вони поперіли на еміграцію...

Другий промовець на цьому мітингу старався переконати німців, що "національне питання" в Совєтському Союзі не існує, бо с там, мовляв, один совєтський, чи то пак "русский народ". Він казав німцям: "За років совєтського панування населення було зму-

жене пересуватися з одних місцевостей до інших — чи то для того, щоб приховати своє „непротєтєське походження“ і тим уникнути переслідувань режиму, чи в пошуках кращих життєвих умов. Під час другої світової війни частини цілих народів посувалися з заходу на схід і потім — назад, однак, уже не в тому самому національному складі. Совєтський уряд депортував цілі народи, як, наприклад, калмиків або кримських татар. Все це сприяло розвитку солідарності між народами СССР".

Московський біломосковець Ігор Матросов признає, що більшовицька революція почалася таки в Москві і Петербурзі. І запевняє, що розвивалася вона в однаковій мірі як в Росії, так і в Україні та в Грузії. Але довірливим слухачам-німцям, які навіть у загальних рисах не знають історії революції в Росії, він не говорить про те, що такі з Москвинцями придушували національні революції в Україні і Грузії, на Білорусі і в Казахстані. Що від перших же днів жовтневого перевороту населення Росії-Московщини прийняло більшовицьку владу, як свою народну владу. І йшло на Україну "бити хлібів", бо "на Україну славна жінка — с чим пам'яті і чим піти", як співали вояки армії Муравйова, підступаючи до Києва. Звичайно, не згадує він і про ганебну втечу московських орд з України, коли прихилилось їм натрапляти на повстання українців.

Російські біломосковці роблять добру прислугу соєтській окупаційній владі в Німеччині. Ця бо влада в такому самому сенсі висвітлює німецьким комуністам історію Жовтневої революції.

Слухає отакій собі перекладач німець Ігор Матросова та й думає: "А яка ж, власне, різниця між тобою і тими політкомисарами, що виступають у східному секторі?" Німці не знають, що Ігор Матросов, втікач з-під совєтської влади, хоча такої самої Російської імперії, яку створили більшовики, а може ще й більшої. Цілою... без більшовиків. Тобто він, Ігор Матросов і з ним інші матросови та курносиків, сиділи в Кремлі, а малосковик з молотом вони поперіли на еміграцію...

Другий промовець на цьому мітингу старався переконати німців, що "національне питання" в Совєтському Союзі не існує, бо с там, мовляв, один совєтський, чи то пак "русский народ". Він казав німцям: "За років совєтського панування населення було зму-

жене пересуватися з одних місцевостей до інших — чи то для того, щоб приховати своє „непротєтєське походження“ і тим уникнути переслідувань режиму, чи в пошуках кращих життєвих умов. Під час другої світової війни частини цілих народів посувалися з заходу на схід і потім — назад, однак, уже не в тому самому національному складі. Совєтський уряд депортував цілі народи, як, наприклад, калмиків або кримських татар. Все це сприяло розвитку солідарності між народами СССР".

Московський біломосковець Ігор Матросов признає, що більшовицька революція почалася таки в Москві і Петербурзі. І запевняє, що розвивалася вона в однаковій мірі як в Росії, так і в Україні та в Грузії. Але довірливим слухачам-німцям, які навіть у загальних рисах не знають історії революції в Росії, він не говорить про те, що такі з Москвинцями придушували національні революції в Україні і Грузії, на Білорусі і в Казахстані. Що від перших же днів жовтневого перевороту населення Росії-Московщини прийняло більшовицьку владу, як свою народну владу. І йшло на Україну "бити хлібів", бо "на Україну славна жінка — с чим пам'яті і чим піти", як співали вояки армії Муравйова, підступаючи до Києва. Звичайно, не згадує він і про ганебну втечу московських орд з України, коли прихилилось їм натрапляти на повстання українців.

Російські біломосковці роблять добру прислугу соєтській окупаційній владі в Німеччині. Ця бо влада в такому самому сенсі висвітлює німецьким комуністам історію Жовтневої революції.

Слухає отакій собі перекладач німець Ігор Матросова та й думає: "А яка ж, власне, різниця між тобою і тими політкомисарами, що виступають у східному секторі?" Німці не знають, що Ігор Матросов, втікач з-під совєтської влади, хоча такої самої Російської імперії, яку створили більшовики, а може ще й більшої. Цілою... без більшовиків. Тобто він, Ігор Матросов і з ним інші матросови та курносиків, сиділи в Кремлі, а малосковик з молотом вони поперіли на еміграцію...

Другий промовець на цьому мітингу старався переконати німців, що "національне питання" в Совєтському Союзі не існує, бо с там, мовляв, один совєтський, чи то пак "русский народ". Він казав німцям: "За років совєтського панування населення було зму-

жене пересуватися з одних місцевостей до інших — чи то для того, щоб приховати своє „непротєтєське походження“ і тим уникнути переслідувань режиму, чи в пошуках кращих життєвих умов. Під час другої світової війни частини цілих народів посувалися з заходу на схід і потім — назад, однак, уже не в тому самому національному складі. Совєтський уряд депортував цілі народи, як, наприклад, калмиків або кримських татар. Все це сприяло розвитку солідарності між народами СССР".

Московський біломосковець Ігор Матросов признає, що більшовицька революція почалася таки в Москві і Петербурзі. І запевняє, що розвивалася вона в однаковій мірі як в Росії, так і в Україні та в Грузії. Але довірливим слухачам-німцям, які навіть у загальних рисах не знають історії революції в Росії, він не говорить про те, що такі з Москвинцями придушували національні революції в Україні і Грузії, на Білорусі і в Казахстані. Що від перших же днів жовтневого перевороту населення Росії-Московщини прийняло більшовицьку владу, як свою народну владу. І йшло на Україну "бити хлібів", бо "на Україну славна жінка — с чим пам'яті і чим піти", як співали вояки армії Муравйова, підступаючи до Києва. Звичайно, не згадує він і про ганебну втечу московських орд з України, коли прихилилось їм натрапляти на повстання українців.

ІІ. Василенко

ЛЕСЯ УКРАЇНКА І РОСІЯ

До 40-ліття з дня смерті великої української поетеси

(4)

4. Світгляд Лесі Українки на неї був вплив російського марксизму. Правда, при цьому проф. О. Вілецький все таки зазначає, що Леся Українка не була „ортодоксальною“ марксисткою, бо стояла за таким принципом побудови так звані „націоналістичні організації“, який вимагав роз'єднання не тільки старання за наявності за національною ознамоується, а ще й до того кою".

ІІ слова не згадуючи про те, що Леся Українка виступила в 1936 році Леся Українка не була для О. Вілецького представником „революційно-демократичного напрямку“, тепер же він пише, що поетеса була діалектично „революційно-демократичного напрямку“. Особливо типу Грушевського, Ефремового, який вимагав роз'єднання не тільки старання за наявності за національною ознамоується, а ще й до того кою".

ше про ускладнення боротьби Лесі Українки „необхідністю жорстокої війни з українським буржуазним націоналізмом в різних його відтінках“. Ці неправдиві, тенденційні твердження совєтської пропаганди спростовує сама Леся Українка своїми листами, в яких вона, не погоджуючись з окремими літературними поглядами С. Ефремова, проте визнає, що діяльність С. Ефремова корисна для українського народу.

Останню вимогу сучасної совєтської пропаганди О. Вілецькому найтяжче було виконати. Для антимарксистської пропаганди він використовував „Касандру“ Лесі Українки. Колись ще в книжковій спільноті видавали твори Лесі Українки до драматичної поеми „Касандра“ надруковано цю статтю професора О. Вілецького про „Касандру“. Тоді О. Вілецькому напевне і в думці не було використовувати цей твір Лесі Українки для антимарксистської пропаганди. І О. Вілецький цілком вірно розв'язав питання про зв'язок твору Лесі Українки з тогочасним українським життям і з особистими настроями і почуттями поетеси. Тепер же, в 1951 році О. Вілецький, змушений дотримуватися совєтської антинаукової сучасної „методології“, змушений був якось і американізації зачепити. І нічого не зміг він вигадати, як написати, що Леся „Касандра“ спрямована проти „філософського прагматизму“ і що ця філософія „була прийнята серед найреакційніших кіл імперіалізму, особливо в Америці“ і „Ленін викрив реакційність цієї американської філософії“. Отакій „зв'язок“ умушлює знайти О. Вілецький між „Касандрою“ і... Америкою!!! Дійсно, далі вже нікуди йти!!!

Так виконав О. Вілецький всі приписи фашистсько-сталінської націоналістично-російської сучасної „літературознавчої методи“ в прикладі даній її до творчості Лесі Українки.

Стаття О. Вілецького — це яскраве свідчення повної неможливості для літературознавців працювати науково в совєтських умовах. Їхня нау-

ка — це тільки пропаганда сучасної російсько-більшовицької ідеології. Об'єкт їхньої „науки“ — письменник і його творчість — це тільки матеріал, і навіть не матеріал, а привід для безконечного повторення кількох гасел сучасної „більшовицької пропаганди: гасла про „виступ“ і юберменшність росія, гасла про „переворот російської культури“ та про її „благоприятний вплив“, гасла про ніжність і відстаність та шкідливий вплив західно-європейської культури і гасла ненависті проти Америки. Оце й уся нескладна „методологія“ сучасної літературознавчої „науки“ під совєтським керівництвом. І коли кризь цей залізний ланцюг нечужаним вимог совєтської влади іноді проривається слабкий звук живого голосу, то він був тільки малесенькою зіркою на тлі похмурого неба чорної безпросвітної ночі. Такою зіркою є й останні слова статті О. Вілецького з року 1951:

„П (Лесине) полум'яне, сповнене пристрасної енер-

гії слово продовжує діяти, воно є зброєю боротьби за вільне, творче життя. Поезія славної дочки українського народу безсмертна, як безсмертний сам народ“.

Кінець.

Приймаючи книжки ректор Норманден підписував за цінний подарунок і виголосив коротеньку промову.

Він заявив, що однією з цілей університету є поширення взаємного розуміння не лише серед канадського народу, а й серед народів світу. Предмет славістики, особливо українознавство, допоможе це більшому розумінню слов'янських етнічних груп в Канаді, серед яких українська є найбільшою. Це допоможе також справі ширшого знання про Східну Європу, яка відіграє велику роль в сучасних подіях.

З словом подяки від українського відділу виступив д-р Володимир Кисілевський, який зазначив, що українознавство, як і інші предмети славістики, допомагають пізнати історичне та культурне минуле народів, що обрали Канаду своєю батьківщиною.

При врученні книжок від Товариства Українських Торговців і Професіоналістів були присутні деякі українські громадяни з м. Торонто, між іншими: Коваль, Петро Кушнір та Анатоль Курдіан, голова канадського відділу Наукового Товариства імені Шевченка — Сатен Вертирох, президент Світової Федерації Українських Жіночих Організацій — Олена Кисілевська та голова фонду Українознавства Оттавського університету д-р Тома Мацько.

(За „Голосом Канади“)

ЖИВОТВОРЧЕ СПІТКАННЯ

Мешканці величезних промислових міст болісно відчують відірваність від природи. Велика частина з них багато годин проводить в неперервному гуркоті й миготінні машин. До цих машин треба доїжджати також у метушні авт, трамваїв і підземки. Вдома, у вікна уючої падає відблиск рухомих, світляних реклам і доїжджати галас ніколи не затихаючої вулиці. Так минають дні, тижні і місяці.

Довгі тижні і місяці людини мріє про час, коли вона зможе вибавитись від неволі міста. Мріє про коротеньку відпустку, що дасть відновлення настроченням нервам, що дасть змогу погратися на кілька днів з цілющою природою. Але приходять відпустки. За рік накопичується забагато справ і людини рідше пару днів присвятити на полагодування задоволення. А полагодування, бачить, що лише дуже мало, — три-чотири дні. Чи варто їхати?

Іхати варто. Для того не треба мати ані власного авта, ні великих грошових осянностей. Вигідні автобуси дешево занесуть кожного у багатий пункт близької околиці, а потяги й літаки — далі. Доїхати до пралісів Канади, над широкі ріки Лаврентіа, або над неохопні зором плеся Великих Озер — зовсім не тяжко. У незвичних обставинах, у зміні вражень, дні будуть видаватися довгими; зовсім неподобними на короткі, без вражень дії міста, що непомітно відірвані від нас неперервними роками життя.

Перебування на вакаціях — найкращий спогад на наступний одиомісячний рік. І цей спогад в Америці доступний кожному. Якщо на Батонгвічів виїзд на дачу чи на курорт був пов'язаний з великими заходами і витратами, то тут ця справа упрощена якнайбільше. Бо цивілізація тут охопила центри, не засвоюючи цілого обшару, як це є в Бідній на землі Європи. Тому кілька годин їзди від найбільших міст, переносить їхнього мешканця в нетрі неторкненої природи.

Найкращий приклад цього — нечисленні латі літнісенькі оселі, а серед них — найпопулярніша, хоч і наймолодша, — "Союзівка". Для того, звичайно, не належить увесь час проводити в притупленій "Союзівській", "Веселій", під звуки модерних, витиванців. Для того варто виба-

жити-будь бік неперушного лісового спокою, опинитися віч-навіч з прадавністю, з нетрями тієї Америки, коли ще не сушили асфальтовими шляхами неперервний валки авт, коли ще не звеніли у небі срібними літаками, а лісовими стежками прямили до океану лише звинні індіанські воїновини.

Серед індіанського лісу можна позбутися усього непотопу сучасності й відчувати себе невіддільною часткою безмежного живого всесвіту. Спершись об пікту, годинами слухати тишу й насторожено ловити кожний порух недовільного життя, що відічно пролітає тут у непомітних рухах незнаних звірват, у голосі нечуванних птахів і у настороженості можливої небезпеки.

А потім повільний поворот — униз до цивілізації, до товарства, до поспіху машин, днів і місяців, знову сповнених очікування чергового життєвого спитання з вічності.

Справи Української Національної Ради

З поінформованих джерел ми отримуємо такі відомості: Після смерті д-ра Степана Барана, який займав становище голови Виконного Органу УНР, будучи членом фракції УНДО (Українська Національно-Демократична Об'єднання, передасна за хідно-українська політична партія), фракція ОУН (полк. А. Мельника) вимагала цього становища для свого кандидата, інж. А. Андрійського. Однак після того, як ця кандидатура не стрінула згоди більшості інших фракцій, през. А. Лівичинський звернувся до призначення нового голови до часу узгодження позицій безпосередньо між фракціями. Тим часом фракція погодилася, що голоство В.О. спочиває що-тільки в руках голови іншої фракції, за устійною чергою. Цей тимчасовий стан триватиме до сесії УНРади, яка передбачається на серпень ц. р. На тій сесії має бути вирішена справа однокого голоства Виконного Органу, як і голоства Національної Ради, бо від смерті голови Української Національної Ради В. Іванюка уряд тимчасово його заступив, І. Батонгвіч, голова УРДП. Найважливішим кандидатом на голову В. О. був д-р Степан Витиванців (УНДО), представник В. О. в ЗДА і керма-

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Фініксвілл, Па.

Мистецька прогулянка на на фарму Український Літературно-Мистецький Клуб у Фініксвіллі, який з початком цього літа перетворився на й уже за короткий час всіх днів кілька гарних імпрез (два літературні вечори з участю філадельфійських письменників, як теж виступи письменників Галини Журби та поета Євгена Маланюка, а в останньому місяці ще й вечір, присвячений нещодавно померлій новелістці Марії Гриньовської (Ареті) не перерахує своїх діяльності і на час гарячого літа.

Правда, важко тепер "ловити" публіку навіть на найбільше витончену літературу. Але управа Клубу подумала і про потреби своїх членів розважитися і в неділю 19 липня ц. р. організувала першу з запланованих мистецьких прогулянок. Як пристало на мистців — членів Літературно-Мистецького Клубу ця прогулянка не була звичайною недільною розвагою для мішуків, які на прогулянку шукають прохолоди і відпочинку, але була прикрашена мистецьким "шліфом". Головною ціллю прогулянки був дім нашого композитора д-ра Антона Рудницького і його дружини, співачки Марії Соки.

В домі панства Рудницьких зустріли філадельфійці сподіваним мистецьким атмосферою. На стінах їх гарного дому знайшлися з особистими дедикаціями таких великих музикантів, як Тосканіні, Стоковський, Вальтер, Шрекер, Шнабель і інші.

Гості пригадували собі зустрічі з мистцями в давні роки в театрах на рідних землях. Головною найстаршою "прабабця" Чайковська нагадувала, що зовсім давні часи з мистецького Львова про Крушельницьку, Мишугу, Дідурі й інших.

В цій товариській зустрічі не бракувало теж і актуальних розмов, головню на тему нашої тут народженої української молоді. В цій дискусії, крім господарів, які вже мали кільканадесятирічний досвід на цій гостинній землі та й досвід і обсервації власних синків, головню висказувалися особи, які вже мають зв'язки з американським світом, а саме: інж. Л. Яцкевич, інж. О. Макар і його дружина д-р Л. Макаревич.

В літературній дискусії, головню про нові публікації, слово брав і присутній ред. Іван Кедрин, який оповідав головню про труднощі видання великого Альманаху "Наш Львів", борючись його перед надто гострими "критиками".

Зрозуміла річ, що ця прогулянка не обійшлася без моря морської води і пляжі, бо на фармі Рудницьких це лише лисий склок. Але важливе для нашого мистецького світу — це затіснення зв'язки між нашими мистецькими пічниками. Потеряного дня гості в Томі Ривері композитор Фоменко з дружиною.

Перша прогулянка, Літературно-Мистецького Клубу у Філадельфії дала не лише приємність учасникам, але й культурну насолоду. Варто, щоб управа Клубу і далі в цей гарячий літний час не забувала про вільні неділі своїх членів.

Хто має авто, тому й легко вибратися в неділю у мандрів. У нашій мистецькій філадельфійській братії вже є "дизайнери" — значить власники домі, але нема ні одного власника авт. Тож і довелось наймати шоферів та й зрозуміло — оплатити їх. Але це давало це більшу самовпевненість. Марія Струтинська старалася розсістити аж на два сидіння, щоб це більше пережити цей "панський" вибір. Мистець Петро Мегик — як звичайно — бавив усіх своєю балакучістю. Скульптор Станько був мовчазний, як і всі його побратими по мистецтву.

В домі панства Рудницьких зустріли філадельфійці сподіваним мистецьким атмосферою. На стінах їх гарного дому знайшлися з особистими дедикаціями таких великих музикантів, як Тосканіні, Стоковський, Вальтер, Шрекер, Шнабель і інші.

Гості пригадували собі зустрічі з мистцями в давні роки в театрах на рідних землях. Головною найстаршою "прабабця" Чайковська нагадувала, що зовсім давні часи з мистецького Львова про Крушельницьку, Мишугу, Дідурі й інших.

В цій товариській зустрічі не бракувало теж і актуальних розмов, головню на тему нашої тут народженої української молоді. В цій дискусії, крім господарів, які вже мали кільканадесятирічний досвід на цій гостинній землі та й досвід і обсервації власних синків, головню висказувалися особи, які вже мають зв'язки з американським світом, а саме: інж. Л. Яцкевич, інж. О. Макар і його дружина д-р Л. Макаревич.

В літературній дискусії, головню про нові публікації, слово брав і присутній ред. Іван Кедрин, який оповідав головню про труднощі видання великого Альманаху "Наш Львів", борючись його перед надто гострими "критиками".

Зрозуміла річ, що ця прогулянка не обійшлася без моря морської води і пляжі, бо на фармі Рудницьких це лише лисий склок. Але важливе для нашого мистецького світу — це затіснення зв'язки між нашими мистецькими пічниками. Потеряного дня гості в Томі Ривері композитор Фоменко з дружиною.

Перша прогулянка, Літературно-Мистецького Клубу у Філадельфії дала не лише приємність учасникам, але й культурну насолоду. Варто, щоб управа Клубу і далі в цей гарячий літний час не забувала про вільні неділі своїх членів.

НОВА ПРОФЕСІЙНА СИЛА

Степан Вусатий

Аполінарій Осадца, архітект, після успішного зложення професійного іспиту, одержав дозвіл (license) на виконання архітектурної практики як ресестрований архітект.

Архітект Осадца закінчив архітектурну студію на Політехніці у Львові. До Америки приїхав у 1949 році, де зараз працює в своїй професії. Тепер, вже 3½ року працює в одній з найбільших архітектурних фірм в Нью-Йорку Eggers & Higgins як архітект-проектант (designer).

Архітект А. Осадца є членом Т-ва Українських Інженерів в Америці та American Institute of Architects як "associate member". В українсько-культурному житті він обіймає свою діяльність до активної праці в хорі "Лумак", якого був членом основником, а тепер є його головою.

КОМУНІСТИЧНІ ДІЯЧІ ЗАТРИМАНІ АГЕНТАМИ

Ф. В. АЙ

Вашингтон. — Федеральне Слідче Бюро сповістило, що йому вдалося виявити і затримати шістьох визначних діячів комуністичної партії в Філадельфії. Веймаєр, Н. Дж. Серед затриманих, знаходяться Джеймс Кузман, секретар і комуністичний діяч в східній Пенсильнії, В. Вейс, скарбник комуністичної партії там же, Ш. Лівовіч, бувають партійний організатор, Деметрій Дубовіс і ін.

Статистику комуністів у всьому світі оголосила Москоска "Правда". Їх є, мовляв, 24 мільйони, з чого шість мільйонів в Китаї.

Іх членів. Як зачуваємо, готується "випад" на Союзівку. Учасники такої прогулянки могли б уладити власними силами "літературний вечір".

Книжка й часопис — найнеобхідніші речі в домі культурної родини.

Хочете бачити чисту любов двох молодят, — Хочете прочитати про те, як живуть люди в пеклі, що його більшовики називають "раси" — Хочете знати, як совєтські ватажки б'ються за здобуття серця гарної жінки, який більшовик заарештував чоловіка — Хочете знати, як люди носять у гробівцях, рятуючись від НКВД — Хочете побачити, як діє чорт, що замішався між герої роману — Хочете бачити сильного духа народу, що бореться проти поневолення — Хочете простежити, як наворачється до правди душа, вихована в безбожжї, юнака?

Коли так, то читайте великий роман

ВАСИЛЯ БАРКИ

„РАЙ“

Ціна \$3.00.

Замовляйте в книгарні
SVOBODA, 83 GRAND ST., JERSEY CITY 3, N. J.

ПРУКАРНЯ

„СВОВОДИ“
● ВИКОНУЄ ПО НАЙДЕШЕВІШИМ ЦІНАХ ПРУКАРСЬКІ РОБОТИ ЯК:

● КНИЖКИ ЖУРНАЛИ ГАЗЕТИ АФІШИ ЛІТЮЧКИ

● ПРОГРАМИ ВІЛІТИ ВЕСІЛЬНІ ЗАПРОШЕННЯ І Т. ІН.

По інформації і оформленні чекати на адресу: „Svoboda“

Або телефонуйте: HEnderson 4-9237 81-83 GRAND STREET JERSEY CITY 3, N. J.

СКАНДАЛ НА ПРИЙНЯТТІ

Погоджуватися з мною, Шаповал Читаць, чи ні, але я все таки кажу, що найгірша порода людей серед нашої еміграції, це — оті громадяни, що найгірше ділячі чи як це їх там звали...

Кажу Вам, це не люди, а просто чорт-зна-що таке! Промови, ці непрошені, вони всюди лізуть, вноди пхаються, асоди пруться.

Через них, отих набридлих громадянських діячів, суспільних робітників, вже й забавитися порядним людям не можна, розвеселитися годі, гостей мати страшно.

Просто дихати людям не дають...

Ось, для прикладу, така автентична подія:

Минулого тижня панство Доробкевичів пославало новий дім, що його недавно купили за 50 тисяч доларів, і з тієї нагоди влаштували прийняття. Що ж, прийняття в таких випадках — цілком зрозуміла річ. Треба ж похвалитися перед людьми набуток, треба ж показатися, що людина живе і що вміє жити. А це коли донечка підросла, як у панства Доробкевичів, то треба й її людям показати, щоб, бува, зачасу якийсь хороший жидих трапирася... Го-ді бо аж тоді затишати, як долька постаріється...

А гостиня ця, насправду, заповидалася прекрасно: і день, чи вірніше, післяобіддя було чудове, і пані Доробкевичева була в гарному настрої — їй вдалося принакредити купити за 280 доларів наймоднішу вечірню сукню для себе, а до цього — костюмчик за 120, і сам гренодар теж був задовольний — і йому почастило купити найдорожчіше напикати: шумючий вінич, міцні горілки, солодкі лікери...

Але найбільшою атракцією того прийняття були гості: на цей день до панства Доробкевичів була запрошена місцевецька інтелігенція, щось 120 душ, і всі визначні мистецькі одиниці з Метрополісу.

Віля господарів зайняли місця: найвишарпаніший еміграційний ліричний поет Майк Серценципалейко, найбільший і найдорожчий мистецький Тед Липецько, найталановитіший композитор Нік Вуходеренко.

Далі від них, за шістьма довгими столами заїдали: п-во доктори, п-во меценаси, п-во професори, п-во магістри, п-во учителі й решта п-ва з меншими титулами й без титулів, між ними й суспільний діяч і збірник УНФонду, Гаврило Гаврилович Гавриленко.

Офіційна частина прийняття почалася — чарочками й закусками.

Ох, музо ти моя кохана, тут уже послужити мені мусиш... Про ці чарочки й закуски не фейлетон — а справжній тамб-р-б-у-м-и писати можна. Про самі тільки лікери і коньяки збірку барвистих поезій складав би, а „джини“, „віскі“ та „рашен водка“, то хоч в сонеті убирай... А про різні дорогі вина, шампанське, ризлінги, то хоч бери та зероветь олександрини мережі...

Та й про закуски можна було б довгий, самчуківський, критований роман-ріку написати. Там тобі й старокрасів і новокрасів, й по-жидівськи і по-китайськи, й як тільки хочете...

Гості тільки пальці облизували, азянками плямляли й: — Цілую руці, пані добродіш! — говорили.

Почалися тости й промови. Перший почав говорити ліричний поет.

О, мі, не промова це була, а справжній поема! Усе до ритму було, до рими, і до складу. Віршами прославляв він ласкавість господарів, розум господарів й красу їхньої донечки Паціни (Парашки)...

Наприкінці промови пообіцяли написати поему про сьогоднішній вечір: „Доробкевичівська“.

Всі присутні пані плакали від зворушення, а господарів доми аж зомліла, так її розбірала ця поетична промова. Справді, взяла та й зомліла. Тільки чогось впала не на підлогу, а на м'яку софу...

Композитор обіцяв уживити сьогоднішню гостиню в чарівних звуках і написати догду симфонію, а малай, — перелити чар цього прийняття у барви і намалювати грандіозний образ, який напевно візьме першу нагороду на виставі Українського Літературно-Мистецького Клубу в Нью-Йорку.

Далі говорили місцеві гості.

Усі вони без міри хвалили панство Доробкевичів, які не жалують ні труду, ні коштів на влаштування частих прийнять, які стали вогнищем культури й товариського життя в нашому місті, що про них розходиться слава по цілій Метрополісу...

Господарі, мов вареники в маслі, розпливалися в радість.

Пані Доробкевичева ледве встигала повертати свою похвалу „круглу“, 210-фунтову фігурку, клянчись на всі боги, а п. Доробкевич тільки плямками губами, дякуючи за похвалу. А донька господарів тепло тупилася до меценасного сина Копи, П. Судженого.

І взагалі можна сміло сказати, що всі гості, внаслідок винитого й з'їденого, були в прекрасному настрої.

Аж нараз скандал. Останній до слова голоситься отой громадянський діяч і суспільний працівник, Гаврило Гаврилович Гавриленко.

— Милі господарі, — починає він, — величезна кількість мистецької й решта поважних гостів. Сьогоднішня гостиня була королівська, чи так, пробабче, президентська і вона заслужує всіх тих похвал, які про неї були висловлені. А щоб цьому багатому прийняттю надати ще й громадянського значення, щоб засвідчити перед цілим світом, що в нашому товариському житті ми теж пам'ятаємо і про наші суспільні обов'язки, що ми не така собі зачухана, а політична еміграція, свідомі своїх суспільних завдань, а це до того ж цінне — інтелігенція — пропонує перевести збірку на УКК...

— Ой-ой-ой, знову давай! — почулися шепоти...

— Ті збірки пороблять нас жабрами...

— Все давай, та й давай... Веселій настрій у всіх присутніх нагло пропав, мов би корова язиком злизала. Розсміяні лиця захмарювалися, а дрижачі руки нервово кидали до капелюха кводри, дайми й міклі. Один пан Доробкевич показався щедрим й кинув цілого долара, як пристало на господаря дому, і при тому ж словечка не сказав збирачів.

Тільки пані Доробкевичева не вдержала й вибухла голосним плачем:

— Це безличність, прошу панства... Бо де ж такі: п'ятсот двадцять три долари видали ми на сьогоднішню гостиню, а тут ще долара давай на якісь там народні цілі... Ні, це вже просто свинство...

І тут ще раз зомліла, але тим разом вже так награвду.

Ставайте ч л е н а м и Українського Народного Союзу, а тимсамим і співласниками 14-ти мільйонного майна організації!

ГЕЙ, У ЛЬВОВІ НА РИНКУ УДАРИЛИ ГАРМАТИ. ГЕЙ, ТАМ ТВОГО СІНА ВБИТО, НЕЩАСЛИВА МАТИ.

Цю пісню співав Іван Франко і з його голосів співав і наш дослідник фольклору Климент Квітка.

Про український музичний Львів довідаетесь, набуваючи ювілейний збірник п. 3.:

НАШ ЛЬВІВ

216 сторін. — Ціна \$3.00.

Питайте по всіх книгарнях. — Замовляти: SVOBODA, P. O. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ОГОЛОШЕННЯ УПРАВИ ПЛАСТОВОЇ ОСЕЛІ В EAST CHATHAM, N. Y.

Повідомляємо, що при відповідній кількості зголошених дітей у віці від 7 до 14 літ — відбувається від 22. серпня до 5. вересня 1953

ДВОТИЖНЕВА ВІДПОЧИНКОВА ОСЕЛЯ під проводом, досвідчених пластових виховників.

Від 22. серпня 1953 запрошуємо на відпочинковий поїзд на Оселі широкі круги Жертвodawців на Фонд Купна Оселі, Членів Пластового Сеніорату і Пластпратів з їх Родинами.

Інформації з оголошення приймає управитель Оселі п. Лев Кокоринський — East Chatham N. Y., тел. Chatham, N. Y. 55801 та дижурний член управи Оселі в Пластовій Дімові при 144 Second Ave. в Нью-Йорку щодня від год. 7-ої до 8:30 з виїзком неділя. Зголошення приймаємо до 14. серпня 1953 р.

Управа Пластової Оселі в East Chatham, N. Y.

Шановних Замовців твору В. Барки „РАЙ“

мало честь співістити, що їм замовлення отримано й що ці замовлення будуть виконані приблизно в другій половині серпня, коли книжки прийдуть з переплету. Замовлення буде полагодувати в порядку їхнього впливу.

Видання „Свобода“

СОЮЗІВКА — НАЙКРАЩЕ МІСЦЕ НА ПРОГУЛЯНКИ І ПІКНІКИ

Там маєте величезні простори й незрівняні можливості до відпочинку й забави, під вільним небом, або в просторих залах! В Союзівці достатньо по найдешевших цінах всі харчі й напикати! В Союзівці маєте великий басейн для купання й плавання та величезні грєські й ліснєсті простори до мандрівок! В Союзівці маєте майдан та угодження для всіх починків. І дощ чи погодні, в будень чи свято — ваш побут в Союзівці буде для Вас найбільшійою приємністю й відпочинком. І все, сама поїздка до Союзівки, прекрасними гладкими дорогами або грєсними серпентинами дасть Вам велике задоволення. Не обирайте чужих кутів, приїжджайте на свою Союзівку! Для прогулянок і пікніків Відділів У.Н.С., Горожанських і Молодечих Клубів та Організацій і Товариств відпочинку змажте в цінах. Замовляйте наперед місце й обиди, пишучи на адресу:

UKRAINIAN NAT'L ASS'N ESTATE, KERHONKSON, N. Y. або телефонуючи: KERhonsn — 5641

ПРУКАРНЯ „СВОВОДИ“

● ВИКОНУЄ ПО НАЙДЕШЕВІШИМ ЦІНАХ ПРУКАРСЬКІ РОБОТИ ЯК:

● КНИЖКИ ЖУРНАЛИ ГАЗЕТИ АФІШИ ЛІТЮЧКИ

● ПРОГРАМИ ВІЛІТИ ВЕСІЛЬНІ ЗАПРОШЕННЯ І Т. ІН.

По інформації і оформленні чекати на адресу: „Svoboda“

Або телефонуйте: HEnderson 4-9237 81-83 GRAND STREET JERSEY CITY 3, N. J.

ЗАМОВЛЯЙТЕ „АНГЛО-УКРАЇНСЬКИЙ СЛОВНИК“ М. Подвезько.

Це найкращий і найновіший Словник. Має він до 50,000 слів та виразів, біля 800 стор. друку. Цей словник необхідний для кожного, хто хоче розуміти англійську мову. В ньому показано, як треба вимовляти кожне слово. Словник в політичній справі зі золотим тисненням коштує тільки 4 долари. Хто хотів би мати цей словник з реєстром (голосова наліпка на кожну літеру) платити 5 дол. Спішити з замовленням, бо видає малій!

Повідомляємо теж, що в нашому Виданні вже друкується в нещодавно вийде книга проф. А. Яковліна „Перелік слів „Договір“ 1654 р. Книга присвячена 300-літтю з часу цього договору й розкриває всю підступність та зрадливості Москви. Ціна Книги 2 дол.

Замовлення шліти на адресу: G. TYSCZENKO, A. BILOUS Publishing Co. 39 East 7th Street, New York 3, N. Y.

